

GOVOR PREDSEDNIKA DSHV PETRA KUNTIĆA U POVODU 19. OBLJETNICE OSNUTKA DSHV

Gospođe i gospodo!

Pozdravljam sve nazočne goste, a osobito osnivače stranke!

Otkada je DSHV prije dvije godine, a poslije 15 godina postojanja postao parlamentarna stranka stvari idu na bolje, svakim danom osnivaju se nove mjesne organizacije i evo, danas u takvom ozračju slavimo 19. obljetnicu. Također, prisutan je stalni rast anketne popularnosti među potencijalnim biračima i trenutačno je veća nego ikada u posljednjih 15 godina. DSHV jeste u velikoj prednosti u odnosu na političke anonimuse koji bi se htjeli okušati u nacionalnom političkom ringu Hrvata u Srbiji jer ima tradiciju dugu 19 godina i ispravan odnos spram položaja hrvatske zajednice u Republici Srbiji. Ima dobru suradnju s institucijama domicilne i matične države, institucijama s hrvatskim predznakom u Republici Srbiji, Katoličkom crkvom itd.

No, mogao je DSHV tu prednost i prokockati, ali nije, već se bacio na posao i kadrovski ojačan u posljednjih nekoliko godina postao je najjači i najstabilniji oslonac opstojnosti Hrvata u Republici Srbiji. Na primjeru DSHV vidi se kako se radišnost u politici ipak isplati, pogotovu u vremenu u kojem građani političare doživljavaju uglavnom kao teret. Međutim, to sve još nije dovoljno za nove biračke simpatije, ali DSHV zasigurno ima još *asova u rukavu* kojima će pokušati pridobiti privremene kratkovide nezadovoljnike, unutar stranke te unutar hrvatske zajednice.

Rezultat stranačkog djelovanja Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, uz uvođenje hrvatskog jezika u službenu uporabu prvo u gradu Subotici, a potom i u drugim sredinama, a još više osnutak nacionalnog vijeća kao oblika manjinske samouprave hrvatske nacionalne manjine, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, kao i Novinsko izdavačke ustanove „Hrvatska riječ“ čiji se rad financira iz držanoga proračuna, osigurao je položaj hrvatskog naroda u Srbiji. Sustavnijim djelovanjem više čimbenika s različitih pozicija došlo je do procvata i slobodnijeg djelovanja, te su osnovane i nove udruge po manjim mjestima. Hrvati su se nametnuli i postali čimbenik bez kojeg je nezamislivo postojanje ozbiljne politike u državi. Primjereni vremenu i uvjetima rada, javljali su se i problemi unutar same stranke, ali je ona sve više jačala i razvijala se u političkom smislu.

Danas, devetnaest godina kasnije, uz političku stranku koja ima svog zastupnika u republičkom parlamentu, koja ima zastupnika u pokrajinskom parlamentu, kao i u lokalnim parlamentima općina gdje žive Hrvati, kao i osoba koje participiraju i zauzimaju istaknute dužnosti u izvršnoj vlasti na svim razinama, u prilici smo boriti se za prava Hrvata. I ne samo prava u političkom smislu. Rezultat jačanja stranke je osnutak institucija preko kojih će se prava, ali i tradicija hrvatskoga naroda na ovim prostorima zaštititi. Povijest ovoga dijela svijeta više nitko neće moći pisati, kao što je to bilo pokušaja, a da se zaobiđu Hrvati.

Gospođe i gospodo!

Poslije svih tih događaja na ovim prostorima u proteklih 19 godina, hrvatska zajednica u Srbiji se polako diže. Zakonom o pravima i slobodama nacionalnih manjina 2002. godine formirano je Hrvatsko nacionalno vijeće i počeli smo izgrađivati institucije naše manjinske samouprave iz domena kulturne autonomije u četiri područja regulirana zakonom. I tu se sada javlja određeni problem, da smo mi nova manjina, a bili smo konstitutivni narod, i da nemamo izgrađene institucije. Jednom kada država Srbija uđe u Europu, sve će se manje voditi računa o onim

stvarima koje mi moramo odraditi do trenutka kada država uđe u Europsku uniju. Ne mogu kazati da je na djelu organizirani bojkot, ali stalno je *malo hoću-malo neću* u ostvarivanju tih naših prava i to je naš problem. Pa recimo, kada smo nekako uspjeli doći do drugog razreda gimnazije na hrvatskom jeziku, onda su problem udžbenici. Onda Nacionalno prosvjetno vijeće ne dá odobrenje za uvoz udžbenika i svaki puta određeni rikošet se dodaje na ta naša prava i ne možemo ih implementirati onako kako je to zamišljeno. Svakako, to ovisi i o jačini i organiziranosti manjinske zajednice. I baš mislim, našim ulaskom s jednom jakom državnom demokratskom strankom kao što je DS, da je polako počeo taj proces omekšavanja i ulaska velikog broja intelektualaca u same institucije zajednice i mislim da će to u konačnici i donijeti određeni rezultat. Pored tih određenih problema koje imamo u procesu približavanja Europi iz domena koji nam zakon omogućuje, imamo i probleme koji se rješavaju ili se još nisu ni počeli rješavati iz domena politike.

Želio bih Vas upoznati s najakutnijim političkim pitanjima koja se tiču života hrvatske zajednice u Vojvodini, a odnose se na provedbu principa pozitivne diskriminacije manjina te Sporazuma o zaštiti prava hrvatske manjine u Srbiji i srpske manjine u Republici Hrvatskoj.

1. Zastupljenost u predstavničkim tijelima. Postojeće republičko izborno zakonodavstvo za manjinske stranke predviđa tek sniženje izbornog cenzusa, što u praksi odgovara jedino pripadnicima najbrojnijih manjina - mađarske i bošnjačke. Niti prijedlozi nekih oporbenih stranaka ne idu dalje od ovoga, a želimo imati ista rješenja kao što je i u hrvatskome Saboru - neposredna zastupljenost manjina, što je sadržaj i našega prijedloga izmjena republičkoga izbornoga zakona, ali i suština članka 9. Sporazuma o zaštiti manjina: „osigurati zastupljenosti manjina u predstavničkim tijelima na pokrajinskoj i republičkoj razini“ – jedino neposredna zastupljenost hrvatskih predstavnika u parlamentu odgovara Sporazumu;

2. Bunjevačko pitanje. Prestanak poduzimanja mjera kojima se aktivno potiče asimilacija Hrvata, kao što su uvođenje tzv. bunjevačkog jezika i drugi oblici potpore dijeljenju hrvatskoga stanovništva u cilju njihove lakše asimilacije. Te su mjere protivne članku 2. Sporazuma koji predviđa da će strane ugovornice „osigurati pravo zaštite od svake djelatnosti koja ugrožava ili bi mogla ugroziti njihov opstanak“. Nastavlja se praksa koju je započeo još Milošević 1991. godine, tako što se nastoji od jedne regionalne hrvatske etničke skupine (Bunjevci), koja govori neprijeporno jedan od dijalekata hrvatskog jezika (ikavica) umjetno stvoriti novu etničku skupinu pod regionalnim imenom i suprotstaviti je hrvatskoj zajednici, i ujedno stvoriti novi jezik od toga dijalekta. Iako Bunjevci žive i u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i u Mađarskoj, gdje se ne dovodi u pitanje njihova pripadnost hrvatskoj naciji, a dijalektalna ikavica se govori još i na širem prostoru – na većem dijelu Hrvatske obale i zaleđa, stvaranje novoga jezika ima za cilj olakšavanje asimilacije hrvatske zajednice, u kom cilju je umjetno stvorena „bunjevačka nacionalna manjina“.

3. Integracija Hrvata u politički i gospodarski sustav, kroz osiguravanje razmjerne zastupljenosti Hrvata u državnim i javnim službama, rukovodećim radnim mjestima, kao što su policija, pravosudna tijela, državna uprava, škole, pošta, telekom, carinske službe i dr., kako u većim središtima (Subotica, Sombor), tako i u desetinama hrvatskih sela diljem Vojvodine u kojima je hrvatsko stanovništvo lišeno participiranja u policiji, mjesnim uredima, školskim upravama itd.

Nadamo se da će Međuvladin mješoviti odbor za praćenje provedbe Sporazuma o zaštiti manjina, sukladno članku 16. Sporazuma, omogućiti da se prava predviđena sporazumom doista u životu i ostvare, a time poboljša položaj hrvatske zajednice. Po posljednjim informacijama

sljedeća sjednica Međuvladinog mješovitog povjerenstva održat će se tijekom rujna 2009. godine u Beogradu i Subotici.

Želimo potaknuti rješavanje ovih gorućih političkih problema Hrvata u Vojvodini, a u borbi za ljudska i manjinska prava koristit ćemo isključivo politička sredstva.

Složit ćemo se u tome da je na tako davna prošlost, posebice u ovom podneblju, bila okrutna, nasilna i mračna. Katastrofalne posljedice prošlih događaja osjećaju se i danas (slučaj Vidaković), i to ne samo u njihovom ideološkom tumačenju nego i u postojećim nepravednim odnosima moći kao dominacije nad onima koji su trpjeli.

Dvije nepomirene tradicije iz prošlosti, tradicija patnje i tradicija zla na svu sreću sve više blijede i na ovome području, ponajprije zbog jasne orijentacije ipak većine građana Srbije k Europi i europskim standardima, što su dokazali i naši birači dajući apsolutnu potporu „Koaliciji za Europsku Srbiju“ na posljednjim republičkim izborima, u kojoj je skupa s Tadićevom DS sudjelovao i Demokratski savez Hrvata Vojvodine.

Svi mi imamo nekakvu osobnu priču o tim problemima „ali ona je i naša zajednička“. Demokratska društva imaju šansu otvoriti sva sporna pitanja u javnosti. Umjesto nas nitko neće govoriti. Među nama ima dovoljno stručnih ljudi koji imaju silu argumenata za otvoreni dijalog s državom. Zbog svega toga smatramo da je neophodno održati kontinuitet, stabilnost i mogućnost daljnjeg razvoja institucija hrvatske zajednice na ovim prostorima, jer, kao što svi dobro znamo, bez ostvarivanja prava ravnopravnih i zadovoljnih građana ne može se postati dijelom Europe.

Gospođe i gospodo, danas je za nas Hrvate veliki dan. Pored proslave 19. obljetnice stranke proslavljamo i osnivanje naše IV Podružnice – SRIJEM, temeljem odluke Vijeća DSHV od 3. srpnja 2009. godine.

Gospođe i gospodo, draga mladeži!

Jedno od posebno važnih mjesta u području aktivnosti DSHV-a jeste rad s mladima. Oni su budućnost našega naroda, pokretači razvitka i generator koji bi trebao pružiti jamstvo da će budućnost koja je pred našom manjinskom zajednicom biti svijetla i postojana. Jedna od ključnih zadaća DSHV-a i Mladeži DSHV-a jest povezivanje mlade domovinske i autohtone mladeži te „iznalženje optimalnih rješenja za njihov život i rad u državi u kojoj žive i stječu egzistenciju, a to je sada država Srbija“. Dakle, jedna od okosnica rada DSHV-a jesu mladi, jer se naša politička stranka namjerava na dulje staze baviti ovom problematikom te učiniti sve da mladi u društvu i državi dobiju položaj koji im pripada.

Sadašnja slika nije nimalo ružičasta. Mladi su prepušteni sami sebi, nije im osiguran ni osnovni minimum u kojemu bi pokazali i dokazali sebe kroz programe, razvijali kreativnost kroz radionice i povezivali se s drugima u državi, matičnoj državi i iseljeništvu. Za takve inicijative postoje interesi, ali su potrebna i materijalna sredstva. DSHV će u suradnji s Mladeži DSHV-a pokušati ustrajati u iznalženju minimalnih sredstava za aktivnosti Mladeži, kao što je već bilo pri osnivanju naših 10 mjesnih organizacija DSHV (Tavankut, Mala Bosna, Đurđin, Gat-Ker, Bikovo, Aleksandrovo, Stari Žednik, Sonta, Sombor, Bački Monoštor).

DSHV kao politička stranka s hrvatskim predznakom polazi od činjenice da mora ustrajati na promjeni određenih smjernica u radu s mladima kroz suradnju s institucijama sustava države u kojoj živimo, ali i na širokoj platformi nacionalnog zajedništva domovinske i izvan domovinske Hrvatske, jer, analizirajući položaj mladih, jasno je naglašeno da njihov položaj nije ni približan onomu koji treba utvrditi i poboljšati.

Zato je veoma važno pitanje – kako pomoći mladima? Kako im omogućiti da se razvijaju na način da izražavaju osobne i kolektivne kvalitete? Sadašnje stanje hrvatske mladeži u Srbiji nije

dobro i ono prijete prijeći u apatiju i beznade, a to je stanje u kojemu inicijative i kreativnosti nemaju mogućnosti. Zato nimalo ne čudi da se od 600 studenata koji su u prethodnom razdoblju, od raspada zajedničke države, studirali u Republici Hrvatskoj, u Srbiju i Vojvodinu vratilo jedva 10 posto. Ovdašnja hrvatska mladež i ona u Hrvatskoj i izvan nje mora se organizirati i povezivati. Ona treba djelovati zajednički, osmišljavati programe i njihovu provedbu, rukovođena posebnim interesima, ali i nacionalnim interesima. Konačno, to je dio jednog te istog bića i bez uzajamnog povezivanja osuđeni smo na propadanje, spoticanje i na kraju – na nestajanje. Da se to ne bi dogodilo, moramo učiniti sve da pomognemo mladima jer time, ustvari, najviše pomažemo sebi i narodu kojemu pripadamo, i političkoj stranci kojoj pripadamo. Malo je pravih genijalaca, a puno je onih koji misle da to jesu. Puno je onih koji znaju sve o svojim pravima, a malo je onih koji su spremni raditi.

Zato, draga hrvatska mladeži, samo skupa i dijalogom možemo rješavati probleme, nerazumijevanje pa i konflikte koji se javljaju kada ljudi rade skupa. Uvjeren sam da možemo učinkovito odgovoriti na izazove koje nam donosi naš nacionalno manjinski položaj te dovršiti ono što smo započeli prije 19 godina. Nikada više ne bismo smjeli dopustiti da osobna sujeta prevlada nad interesom Hrvatske nacionalne manjine, osobito imajući u vidu da je puno toga postignuto, iako smo često spremni osporiti i podcijeniti te rezultate.

Također, nikada nemojte zaboraviti da samo putem vlastite, hrvatske političke stranke, čiji je osnovni cilj borba za manjinska prava, njihovo unaprjeđenje i zaštita, Hrvati u Vojvodini mogu aktivno participirati u političkom životu ne samo lokalne zajednice i u mjesnim zajednicama već i na višoj razini, u općinama, u Pokrajini i Republici. Jednako kao druge relevantne manjine u zemlji, jednako kao i druge manjine u gotovo svim europskim zemljama.

U provođenju svega iznesenog očekujemo potporu svih članova, simpatizera, predstavnika hrvatskih institucija i katoličke crkve, kao i podršku matične domovine Republike Hrvatske, jer naša zalaganja idu u pravcu rješavanja problema koji se pojavljuju na razini države, a u prvom redu za prosperitet i bolje uvjete života svih građana, te da se više ne zapostavlja Hrvat.

I na kraju želim ponoviti da će rezultati biti još veći ukoliko hrvatske institucije nastave zajedno raditi, svaka u okviru svojega djelokruga, ali zajedno na ostvarivanju ravnopravnosti, slobode i blagostanja za sve građane ove države.

Nitko ne može bolje zastupati interese vlastitog naroda osim političke stranke koja je izrasla iz tog naroda.

Svima vama nazočnima, svim simpatizerima, članovima i aktivistima, još jednom čestitam devetnaestu obljetnicu postojanja Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini!

ŽIVIO DEMOKRATSKI SAVEZ HRVATA U VOJVODINI!